

Prolog

(juni 1969)

Mördaren har väntat i Mörks garage i timmar redan. Mörks garage saknar fönster, precis som hans eget garage gör. Allt är förslutet från golv till tak med väggarna täckta av till synes ändlösa rader av hyllor som bär burkar med färg och trälack, penslar och tråg: allt i prydlig ordning.

Mördaren har låst sig själv inne i detta garage. Ändå är det som om han samtidigt befinner sig i världen utanför.

I världen utanför är det sen eftermiddag, en dag i början av juni med kraftig vind och höga moln på vandring under en blank blå himmel. Ljuset skiftar oavbrutet. Än är det nästan smärtsamt skarpt mot ögonen. Än är det dunkelt, dolt i skugglös skugga. Vinden rör sig rastlöst genom träden som kantar villastadens gator, men gatorna ligger ovanligt tomma denna dag eftersom nästan alla barn som normalt springer omkring här, leker och ropar på varandra, är på skolutflykt.

Klassresa, kommer det senare att stå i tidningarna. I själva verket var det flera klasser i Venby skola som slagits samman till en enda stor utflyktsgrupp för att den ambitiöse nye geografi- och historieläraren, lektor Gordon Palmqvist, på fritiden en passionerad amatöргеolog och -paleontolog skulle få visa eleverna hur landskapet kring just denna del av den allomfattande nordiska *ändmoränen*, liksom också senare mera civilisatoriska kvarlämningar i form av stenåldersboplatser och runstenar, såg ut i *verkligheten*. För att ge dem en känsla av *tillhörighet* kort sagt.

Men sevärigheterna är nu besedda, och bussarna långsamt

på väg tillbaka genom det höga, skiftande, glasaktiga tunnel-
ljuset.

På väg tillbaka från sitt kontor på Enskilda Banken i Gran-
backsringen är också kamrer Henrik Mörk, innehavaren av
det garage i vilket mördaren förskansat sig.

Mörk är en vän av ordning. Det är i varje fall så han ser sig
själv. Denna vackra junieftermiddag kostar den annars så
pliktoppfyllande och pedantiske kamrern på sig att vara en
liten smula bitterljuvt *nostalgisk*. Han tänker på hur alla
dessa hem, alla dessa villor som döljer sig bakom staket av trä
eller gjutjärn, fullbordas först med bilden av *Bilen* som står
där i ensamt majestät på infarten. Själv rattar han sin Volvo
Amazon ner förbi Venby skola och därifrån in på den smala
Fyrvaktarvägen.

Vid avfarten en halv kilometer längre bort, vid Blomqvists
Livs, står utflyktsbussarna stilla med påslagna blinkljus. *Det
finns tid*, meddelar lärare Palmqvist medan han stolsrygg för
stolsrygg förflyttar sig nedför mittgången i bussen:

De barn som vill kan stiga av redan här.

Inuti garagemörkret kontrollerar mördaren en sista gång
de redskap han valt ut för sin gärning. Här finns Remington-
geväret som han köpte ute på Solvalla, osäkrat nu och med
patronerna redan i loppet. Här finns bensindunken och tras-
selsudden han lyft ner från hyllan ovanför gräsklipparen.
Här finns asken med tändstickorna.

Kanske märker han redan innan det är fysiskt möjligt att
göra några sådana observationer att offret är på väg. Strax ef-
teråt hörs ljudet av en bilmotor som närmar sig, en bildörr
som slås igen, ljudet av snabba steg mot asfalten, grinden som
öppnas.

Mördaren kryper ihop. Inte så mycket för att göra sig redo
som för att omsluta sin gärning med kroppen innan allt blir
oåterkalleligt.

Samtidigt lägger sig ett annat ljud över ljudet av kamrer

Mörks steg – tyngre, bullrigare – och mördaren blir förvirrad: så förvirrad att när garagedörren ögonblicket senare dras upp hinner han inte med att lyfta geväret och ta sikte mot kroppen som avtecknar sig mitt i det bländande ljuskenet.

Det är i stället Mörk som ser, och detta är vad han ser:

Mitt emot honom i hans eget garage står en man med ett gevär lyft till axeln och ansiktet förvridet till en grimas av smärta. Sedan hörs motorbuller närma sig igen, och båda blir distraherade.

Från ett fönster i bussen som nu stannat framför huset mitt emot ser en elvaårig flicka hur eldslågor slår upp inuti familjens garage. Och med eldslågorna som fond ser hon konturerna av sin fars kropp. Hur han vänder sig om, snubblande böjer sig ned mot marken (som för att plocka upp något han just tappat); sedan i panik springer över gräsmattan bort mot staketet till granntomten. I steget efter kommer en man i tovtigt hår och smutsiga kläder, som skriker:

Du är en drömmare och fantast! Nu får det vara slut på det här!

Just de orden, besynnerliga som de är, etsar sig fast. Det är som om de blir hängande i luften.

Samma sak tycks offret göra.

Åtminstone för ett ögonblick.

Kavande och kasande med armarna hänger han i tujahäcken som avgränsar hans tomt från grannens.

Men hur han än kasar och klättrar når han inte upp över häcken.

Mördaren har gott om tid på sig för att stanna, lyfta geväret och ta sikte.

Sedan skjuter han. Först en gång.

Kroppen i häcken stelnar till.

Sedan sänker han geväret, laddar om; tar sikte och skjuter en gång till.

Varvid något släpper och brister i kroppen som långsamt kanar ned från häcken och blir liggande i gräset.

Flickan skriker högt och gällt. Hon är ute ur bussen nu och försöker ta sig fram mellan alla kropparna, alla armar och händer som sträcks ut för att hindra henne.

Mördaren har under tiden återvänt in i det brinnande garaget, vars golv och väggar han nu sköljer med ytterligare svängar med bensindunken. Snart är också den andra delen av de två sammanbyggda garagen övertänd, och de stirrande barnansiktena i bussfönstren lysas upp av ett hav av lågor.

Skottdrama i förort

En 33-årig man sköts i går till döds i ett skottdrama i Stockholmsförorten Venby. Också offrets garage eldhärjades efter att ha antänts av gärningsmannen. Polis och brandkår var snabbt på plats och elden kunde släckas. Gärningsmannen gjorde inga försök att fly från mordplatsen och kunde genast omhändertas av polis. Händelsen bevittnades av flera grannar till offret, bland annat barn som återvänt från en klassresa. Flera av barnen chockades så svårt att de fick föras till sjukhus. Polisen vill inte yttra sig om motivet bakom dådet förrän förundersökning inlett.

Det är två dagar före skolavslutningen, onsdagen den 11 juni 1969.

Dold bakom löven denna junieftermiddag stod också en viss Leonard Pernheden, yngste son till Astrid och Sigvard Pernheden, med ögonen vidöppna och armarna hängande orörliga längs sidorna.

I hans blick är allt redan där. Bilen och garaget som brinner med ett i tystnaden kusligt förstärkt läte under ett moln av svart rök. Skolbussen vars motor fortsätter att hacka och slå i otakt. De vidöppna liksom krampstela barnansiktena i

bussfönstren. Kroppen som ligger alldeles stilla på marken. Den gråtande flickan bakom muren av hindrande vuxna.

Och mördaren själv som likt de första männen på månen senare den sommaren förvirrat stolpar omkring på gräsmattan mellan kroppen och det brinnande garaget. Som är han oförmögen att återfinna de rätta tyngdpunkterna i sin kropp nu när den oerhörda handlingen är fullbordad och han själv förbrukad.

Leonard Pernheden var i detta ögonblick nio år, fyra månader och tre veckor gammal men hade inte yttrat ett levande ord sedan han var fyra.